

Falpanelek – Termékadatlap környezetvédelmi szemléletű közbeszerzéshez

A környezetvédelmi szemléletű közbeszerzés (GPP) önkéntesen alkalmazott eszköz. Ez a termékadatlap összefoglalja a „falpanelek” termékcsoporthoz tartozó GPP-követelményeket. A háttérjelentés részletesen ismerteti ezen követelmények kiválasztásának indokait, és tartalmazza a további információgyűjtéshez szükséges hivatkozásokat is. A beszerzési ajánlások két követelményrendszerben öltenek alakot:

- Az **alapkövetelmények** a kérdéses termék alapvető környezeti hatásaival foglalkoznak, és alkalmasak arra, hogy bármely tagállam ajánlatkérői alkalmazzák őket. Úgy kerültek kialakításra, hogy a lehető legkisebb ellenőrzési többletráfordítással vagy költségnövekedéssel alkalmazhatók legyenek.
- Az **átfogó követelményeket** azok a beszerzők alkalmazhatják, akik a piacon elérhető legjobb termékeket kívánják megvásárolni. Alkalmazásuk ellenőrzési többletráfordítással és csekély költségnövekedéssel járhat az azonos funkciókkal rendelkező egyéb termékekhez képest.

Az útmutató az alap- és az átfogó követelmények esetében egyaránt a közbeszerzési eljárás különböző szakaszait, és elmagyarázza, hogy az egyes szakaszokban hogyan vehetők figyelembe a leghatékonyabban a környezetvédelmi kritériumok:

- **Tárgy:** az ajánlattételi felhívás címe, vagyis a beszerzendő termék, építési beruházás vagy szolgáltatás rövid ismertetése.
- **Műszaki előírások:** annak a követelménynek vagy szabványnak az egyértelmű, pontos és teljes ismertetése, amelynek az árunak, az építési beruházásnak vagy a szolgáltatásnak meg kell felelnie. A műszaki minimumkövetelmények meghatározása, amelyeket minden ajánlattevőnek teljesítenie kell. Különleges környezetvédelmi kritériumokat, többek között korlátokat és szinteket határoznak meg, amelyeket bizonyos termékek esetén el kell érni.
- **Kiválasztási szempontok:** az ajánlattevőnek a szerződés teljesítésére való alkalmasságán, illetve képességén alapulnak. A megfelelő szállító azonosításához nyújtanak segítséget, például a kellően képzett személyzet vagy a vonatkozó környezetvédelmi politikák és eljárások meglétének biztosítása érdekében.
- **Odaítélési szempontok:** azok a szempontok, amelyek alapján az ajánlatkérő összehasonlítja az ajánlatokat és odaítéli a szerződést. Az odaítélési szempontok nem igen-nem kritériumok, tehát az e követelményeknek meg nem felelő termékajánlatok a végső döntés meghozatalakor a többi odaítélési szempont alapján szerzett pontszámukkal még figyelembe vehetők.
- **A szerződés teljesítésére vonatkozó kikötések:** meghatározzák azokat a feltételeket, amelyeket a szerződés végrehajtása során teljesíteni kell, például az áruk szállításának vagy a szolgáltatások nyújtásának módját, ideértve a szállítandó termékekkel kapcsolatos információkat és utasításokat is.

Meg kell jegyezni, hogy az ajánlattevőt köti a mindenkor hatályos jogi keret.

Amennyiben a követelmények teljesítésének ellenőrzése a megjelölteken kívül más módon történő igazolást is lehetővé tesz, a követelmények teljesülése gyártói dokumentáció, elismert szervezettől származó vizsgálati jelentés vagy más megfelelő dokumentum bemutatásával igazolható. Az ajánlatkérőnek minden esetben meg kell bizonyosodnia arról, hogy a bemutatott igazolás műszaki, illetve jogi szempontból megfelelőnek tekinthető-e.

1. Fogalommeghatározás és alkalmazási kör

A környezetvédelmi szemléletű közbeszerzésre vonatkozó követelmények alkalmazásában a falpanelek olyan, nem teherhordó táblák, amelyeket függőlegesen vagy (például tetőtér

átalakításakor) meghatározott dőlésszögben építenek be az épületbe, külső felületük pedig nem látható a kész épületben, mivel vakolat, fedőréteg, festék, tapéta stb. kerül rájuk.

Két eltérő anyagból készült falpaneltípusra összpontosítottunk, mivel ezek az anyagok szinte a falpanelek teljes piacát képviselik. Ezek a gipszkarton lemezek és a fa alapanyagú lemezek. Annak ellenére, hogy felhasználásuk között átfedések vannak, a két típust teljesen különállóként kezeltük, mivel anyagtartalmuk eltér, és nagyrészt különböző szabványok vonatkoznak rájuk.

A falpanelekre több öko címké és szabvány is érvényes. Némelyikük, mint például a falpanelekre vonatkozó „Északi Hattyú”, vagy az ausztráliai „Good Environmental Choice” (Környezetvédelemileg Indokolt Választás) címke mindkét anyag típusra kiterjed, míg mások, például a rétegelt falemezekre vonatkozó német „Kék Angyal”, a gipszkarton lemezekre vonatkozó kanadai öko címké vagy a fa alapanyagú lemezekre vonatkozó japán ökojelölés csak az egyik anyag típusra vonatkozik.

A falpanelek többsége az építési termékekről szóló irányelv hatálya alá tartozik, és ezért CE jelöléssel kell ellátni. A CE jelölést a termékek konkrét jellemzőit tartalmazó műszaki információk kísérik.

2. Alapvető környezeti hatások

A falpanelek alapvető környezeti hatásai az energia és a természeti erőforrások gyártáshoz való felhasználásából fakadnak, ártalmatlanítási hatásai pedig a hasznos élettartamuk végén, illetve a beépítéskor keletkező hulladék formájában jelentkeznek.

A legnagyobb eséllyel a hulladékmennyiség minimalizálására, az újrafeldolgozási lehetőségekre, valamint a hulladéklerakóba kerülő egyéb hulladéktól való elkülönítésre gyakorolhatnak hatást. Számos előírás ezért erre a szempontra összpontosít.

Ezenkívül a kötőanyagoknak felhasználási szakaszban, vagyis beépítéskor a falemezekből való kipárolgása hatással van az épület belső környezetére, még abban az esetben is, ha magát a kipárolgást nem tekintjük környezeti hatásnak.

Alapvető környezeti hatások	GPP-követelmények
<ul style="list-style-type: none"> A falpanel készítéséhez felhasznált anyagok hatása – erőforrás-igénybevétel. A gyártáshoz használt és a felhasználáskor felszabaduló alkotóelemek és anyagok hatása. A falpanelek különböző gyártási szakaszaiban felhasznált energia hatása. A hulladék hatása a falpaneleknek és azok maradványainak az élettartamuk végén történő ártalmatlanításakor. 	<ul style="list-style-type: none"> Az anyagok telephelyen történő megfelelő kezelésének (az anyagok sérülésének és pazarlásának az elkerülése) támogatása. A szintetikus, illetve újrafeldolgozott gipszből készült gipszkarton falpanelek vásárlására való ösztönzés. Bizonyos vegyületek használatának visszaszorítása. A gyártáshoz felhasznált energia mennyiségének csökkentése, ahol lehetséges. A környezetbarát anyagok használatának támogatása. A faanyagot fenntartható módon felhasználó fa alapanyagú lemezek vásárlásának

öztönzése.

- Az építési és bontási hulladék kezelésére szolgáló újrafeldolgozási rendszerek támogatása.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a hatások nem feltétlenül fontossági sorrendben vannak feltüntetve.

3. Gipszkarton falpanelekre vonatkozó GPP-követelmények

3.1. Gipszkarton falpanelekre vonatkozó alapvető GPP-követelmények

TÁRGY
Környezetbarát falpanelek vásárlása.

MŰSZAKI ELŐÍRÁSOK
<p>1. A gipszkarton előállításához használt papírnak:</p> <ol style="list-style-type: none">100%-ban újrafeldolgozott fából/papírból és/vagyjogszerűen kivágott erdőkből származó fából, farostból vagy faforgácsból kell készülnie. <p>Ellenőrzés a) módszere: A nemzeti vagy uniós tanúsítási rendszerből származó dokumentáció benyújtása, amely igazolja, hogy a felhasznált papír vagy fa 100%-ban újrafeldolgozott.</p> <p>Ellenőrzés b) módszere: A faanyag, illetve a farost jogszerű eredete az alkalmazott, felügyeleti láncon alapuló nyomonkövetési rendszerrel is igazolható. Ezek az önkéntesen alkalmazott rendszerek harmadik fél által tanúsítottak is lehetnek, ami általában az ISO 9000 és/vagy az ISO 14000 szerinti, illetve az EMAS irányítási rendszerek keretében valósul meg.</p> <p>A faanyag, illetve a farost felügyeleti lánc tekintetében való megfelelésre az FSC^[2] vagy a PEFC^[3] tanúsítványa, illetve más, ezekkel egyenértékű igazolás is elfogadható. Ha a faanyag/farost olyan országból származik, amely önkéntes partnerségi megállapodást kötött az EU-val, a jogszerűség a FLEGT-engedéllyel^[4] igazolható. További igazolásként elfogadható még a helytálló és érvényes CITES-tanúsítvány, illetve más ezzel egyenértékű ellenőrizhető eszköz, például a kellő gondosság elvén alapuló rendszer alkalmazása. A tanúsítvánnyal nem rendelkező nyersanyag tekintetében az ajánlattevőknek kell megadniuk a faanyag, illetve farost típusát (fajok), mennyiségét és eredetét, az azok jogszerűségére vonatkozó nyilatkozattal együtt. A faanyag, illetve a farost ekként a teljes termelési láncon át nyomon követhető, az erdőtől a végtermékig.</p>
<p>2. A gipsztartalom legalább 2%-ának újrafeldolgozott gipszkartonból kell származnia (tömeg szerint, éves átlag alapján, a füstgázok kéntelenítésével foglalkozó létesítményekből származó gipsz kivételével). A magasabb újrahasznosítási arányt biztosító lehetőségeket kell előnyben részesíteni.</p> <p>Ellenőrzés: Megfelelő bizonyítékot kell szolgáltatni arra, hogy ez a követelmény teljesül. Ez történhet például minőség-ellenőrzési vagy gyártási dokumentáció benyújtásával.</p>

^[2] FSC (Erdőgondnoksági Tanács): <http://www.fsc.org/en>

^[3] PEFC (Erdőtanúsítási Rendszereket Jóváhagyó Program): <http://www.pefc.org/internet/html>

^[4] Az EU 2003-ban fogadta el az erdészeti tárgyú jogszabályok végrehajtására, a kormányzásra és a kereskedelemre irányuló ún. FLEGT cselekvési tervet. A cselekvési tervben számos intézkedés szerepel a fejlődő országokban folytatott illegális fakitermelés ellen. A terv meghatároz egy faanyag-engedélyezési rendszert az importált fatermékek jogszerűségének garantálása céljából. Az engedély megszerzéséhez a faanyag-előállító országoknak és az EU-nak önkéntes partnerségi megállapodást (VPA-t) kell kötnie. A gyártás jogszerűsége vonatkozásában a VPA-országokban jogszerűen előállított fatermékek kapnak engedélyt; bővebb információk a következő internetcímen találhatóak: <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>

ODAITÉLÉSI SZEMPONTOK

A következők szerint többletpontok járnak:

1. A megvásárolt gipszkarton lemezben található újrafeldolgozott gipsz nagyobb százalékos arányának megfelelően.

Ellenőrzés: Megfelelő bizonyítékot kell szolgáltatni arra, hogy ez a követelmény teljesül. Ez történhet például olyan dokumentáció benyújtásával, amely bizonyítja az újrahasznosított anyag felhasználását.

2. A gipszkarton lemezek gyártásához használt papír olyan erdőből származó fából, farostból vagy fatörmelékéből készült, amelyet igazoltan a fenntartható erdőgazdálkodás biztosítását szolgáló elvek és intézkedések alkalmazásával kezelnek, azzal a feltétellel, hogy ezek a követelmények jellemzőek a termékre és annak tekintetében jelentőséggel bírnak.

Európában ezeknek az elveknek és intézkedéseknek legalább a fenntartható erdőgazdálkodásról szóló páneurópai operatív iránymutatásban szereplő elveknek és intézkedéseknek kell megfelelniük, amelyeket az európai erdők védelmével foglalkozó lisszaboni miniszteri konferencia (1998. június 2–4.) is elfogadott. Európán kívül legalább az UNCED által elfogadott erdészeti elvek (Rio de Janeiro, 1992. június) és adott esetben a megfelelő nemzetközi és regionális kezdeményezések (ITTO, Montreali Folyamat, Tarapotói Folyamat, UNEP/FAO Afrikai Szárazövezet-kezdeményezés) alapján elfogadott, a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó követelményeknek vagy iránymutatásoknak kell megfelelni.

Ellenőrzés: A fakitermelés fenntarthatósága az alkalmazott nyomonkövetési rendszer felhasználásával is bizonyítható. Ezek az önkéntes rendszerek harmadik személy által tanúsítottak is lehetnek, ami általában az ISO 9000 és/vagy az ISO 14000 szerinti, illetve az EMAS irányítási rendszerek keretében valósul meg. A farost felügyeleti lánc tekintetében való megfelelésre az FSC vagy a PEFC tanúsítványa, illetve más, ezekkel egyenértékű igazolás is elfogadható.

A SZERZŐDÉS TELJESÍTÉSÉRE VONATKOZÓ KIKÖTÉSEK

1. Tájékoztatást kell nyújtani arról, hogy melyek azok a falpanelre felvitt bevonóanyagok, például festéktípusok, amelyek nem gátolják a gipszkarton lemez újrafeldolgozását vagy a hulladéklerakóba kerülő hulladéktól való elkülönítését élettartamának végén.

Ellenőrzés: Az I. típusú ökokocímkevel ellátott és a felsorolt követelményeket teljesítő termékeket megfelelőnek kell tekinteni. Más megfelelő bizonyíték is elfogadható.

2. A termékhez mellékelve, annak csomagolásán vagy a címkéken fel kell tüntetni azokat a felhasználóknak szóló helytálló és megfelelő információkat, amelyek ismertetik a kezelés módját, a beépítési eljárásokat, a felületkezelést, valamint az újrafeldolgozási és/vagy ártalmatlanítási módszereket.

Ellenőrzés: E követelmények teljesítésének igazolása érdekében be kell mutatni a címkéket, a csomagolást és az értékesítés helyén nyújtott információkat. Más megfelelő bizonyíték is elfogadható.

3. Az ajánlattevőnek igazolnia kell, hogy a falpanelt beépítő vállalkozó olyan hatékony szakmai szabályokat és eljárásokat alkalmaz, amelyek biztosítják a beépítés során keletkező hulladék (a maradék, a méretre vágáskor keletkező anyagveszteség, a sérült lemezek stb.) megfelelő, fenntartható kezelését, például hasznosítás vagy újrafeldolgozás útján, vagy lehetőség szerint hulladékgyűjtési rendszeren keresztül

elkülöníti a hulladéklerakóba kerülő egyéb hulladékoktól.

Ellenőrzés: A lehetséges bizonyítékok körébe tartozhatnak az EMAS és az ISO 14001 szerinti tanúsítványok, vagy ezekkel egyenértékű igazolások, amelyeket a közösségi jognak vagy a környezetgazdálkodási normák alapján történő tanúsításra vonatkozó közösségi vagy nemzetközi szabványoknak eleget tevő szervek állítanak ki. Más megfelelő bizonyíték is elfogadható.

Gipszkarton falpanelekre vonatkozó átfogó GPP-követelmények

TÁRGY

Környezetbarát falpanelek vásárlása.

MŰSZAKI ELŐÍRÁSOK

1. A gipszkarton előállításához használt papírnak:
 - a. 100%-ban újrafeldolgozott fából/papírból és/vagy
 - b. jogszerűen kivágott erdőkből származó fából, farostból vagy faforgácsból kell készülnie.

Ellenőrzés a) módszere: A nemzeti vagy uniós tanúsítási rendszerből származó dokumentáció benyújtása, amely igazolja, hogy a felhasznált papír vagy fa 100%-ban újrafeldolgozott.

Ellenőrzés b) módszere: A faanyag, illetve a farost jogszerű eredete az alkalmazott, felügyeleti láncon alapuló nyomkövetési rendszerrel is igazolható. Ezek az önkéntesen alkalmazott rendszerek harmadik fél által tanúsítottak is lehetnek, ami általában az ISO 9000 és/vagy az ISO 14000 szerinti, illetve az EMAS irányítási rendszerek keretében valósul meg.

A faanyag, illetve a farost felügyeleti lánc tekintetében való megfelelésre az FSC^[2] vagy a PEFC^[3] tanúsítványa, illetve más, ezekkel egyenértékű igazolás is elfogadható. Ha a faanyag/farost olyan országból származik, amely önkéntes partnerségi megállapodást kötött az EU-val, a jogszerűség a FLEGT-engedéllyel^[4] igazolható. További igazolásként elfogadható még a helyálló és érvényes CITES-tanúsítvány, illetve más ezzel egyenértékű ellenőrizhető eszköz, például a kellő gondosság elvén alapuló rendszer alkalmazása. A tanúsítvánnyal nem rendelkező nyersanyag tekintetében az ajánlattevőknek kell megadniuk a faanyag, illetve farost típusát (fajok), mennyiségét és eredetét, az azok jogszerűségére vonatkozó nyilatkozattal együtt. A faanyag, illetve a farost ekként a teljes termelési láncon át nyomon követhető, az erdőtől a végtermékig.

2. A gipsztartalom legalább 5%-ának újrafeldolgozott gipszkartonból kell származnia (tömeg szerint, éves átlag alapján, a füstgázok kéntelenítésével foglalkozó létesítményekből származó gipsz kivételével). A magasabb újrahasznosítási arányt biztosító lehetőségeket kell előnyben részesíteni.

^[2] FSC (Erdőgazdálkodási Tanács): <http://www.fsc.org/en>

^[3] PEFC (Erdőtanúsítási Rendszereket Jóváhagyó Program): <http://www.pefc.org/internet/html>

^[4] Az EU 2003-ban fogadta el az erdészeti tárgyú jogszabályok végrehajtására, a kormányzásra és a kereskedelemre irányuló ún. FLEGT cselekvési tervet. A cselekvési tervben számos intézkedés szerepel a fejlődő országokban folytatott illegális fakitermelés ellen. A terv meghatároz egy faanyag-engedélyezési rendszert az importált fatermékek jogszerűségének garantálása céljából. Az engedély megszerzéséhez a faanyag-előállító országoknak és az EU-nak önkéntes partnerségi megállapodást (VPA-t) kell kötnie. A gyártás jogszerűsége vonatkozásában a VPA-országokban jogszerűen előállított fatermékek kapnak engedélyt; bővebb információk a következő internetcímen találhatóak: <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>

<p>Ellenőrzés: Megfelelő bizonyítékot kell szolgáltatni arra, hogy ez a követelmény teljesül. Ez történhet például minőség-ellenőrzési vagy gyártási dokumentáció benyújtásával.</p>
<p>3. Amennyiben a lemezek esetlegesen radioaktív anyagot (például salakot, szénégetésből származó hamut, foszforos gipszet) tartalmaznak, akkor igazolni kell, hogy a gamma-index (my) vagy az aktivitási index (I1) értéke kevesebb mint 1.</p> <p>A lemez anyagában található radioaktív anyagok értékének meghatározása a gamma-index, illetve az aktivitási index segítségével történik, a következő képletnek megfelelően:</p> $CK/3000 + CRa/300 + CTh/200 < 1,0$ <p>A rádium-index nem lépheti túl a következő értéket: $CRa/100 = 1,0$</p> <p>A fenti képletben a CK, a CRa és a CTh rendre a kálium-40, a rádium-226 és a tórium-232 koncentrációját jelöli, mértékegysége pedig becquerel/kilogramm (Bq/kg). 1% kálium 310 Bq/kg kálium-40-nek, 1 ppm uránium 12,3 Bq/kg rádium-226-nak, 1 ppm tórium pedig 4,0 Bq/kg tórium-232-nek felel meg.</p> <p>Ellenőrzés: Az ajánlattevőnek megfelelő bizonyítékot kell szolgáltatnia arra, hogy ez a követelmény teljesül. A bizonyításra például független laboratóriumi vizsgálatról készült jelentés vagy más megfelelő bizonyíték is elfogadható.</p>
<p>4. A gipszkarton lemez késztermékként nem tartalmazhat olyan vegyi anyagokat, amelyek besorolása:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rákkeltő (R40, R45, R49) • mutagén (R46, R68) • a reprodukív szervrendszerre káros vagy mérgező (R60, R61, R62, R63) • mérgező (R23, R24, R25, R26, R27, R28). <p>A 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról szóló 1272/2008/EK rendelet a fenti R-mondatokhoz az alább felsorolt H-mondatokat fűzi. Rendeltetésszerű használat során a késztermékből nem szabadul fel vagy oldódik ki olyan anyag vagy készítmény, amelyre a következő H-mondatok valamelyike vonatkozik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rákkeltő (rákkeltő 1.A, 1.B és 2. kategóriájú anyagok: H350, H350i, H351) • mutagén, és örökölhető genetikai károsodást okozhat (mutagén 1.B és 2. kategóriájú anyagok: H340 és H341) • a reprodukív szervrendszerre káros (reprodukciós toxicitást mutató 1.A, 1.B és 2. kategóriájú anyagok: H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd és H360Df) • mérgező (akut toxicitást mutató 1., 2. és 3. kategóriájú anyagok: H330, H331, H311, H301, H310, H300; a vízi környezetben krónikus toxicitást mutató 2. kategóriájú anyagok: H412) <p>Ellenőrzés: Az I. típusú ökcómkével ellátott és a felsorolt követelményeket teljesítő termékeket megfelelőnek kell tekinteni. Más megfelelő bizonyíték, például független laboratóriumi vizsgálatról készült jelentés vagy anyagbiztonsági adatlap is elfogadható.</p>
<p>5. A gipszkarton lemezt tilos impregnálni, felcímkézni, bevonattal ellátni vagy egyéb olyan módon kezelni, amely Európában megakadályozná az újrafeldolgozást és/vagy a komposztálást.</p> <p>Ellenőrzés: Az ajánlattevőnek megfelelő bizonyítékot kell szolgáltatnia arra, hogy ez</p>

a követelmény teljesül, például a vonatkozó vizsgálati bizonyítványok, információs adatlapok vagy más megfelelő bizonyíték is elfogadhatók.

ODAÍTÉLÉSI SZEMPONTOK

A következők szerint többletpontok járnak:

1. A megvásárolt gipszkarton lemezben található, a fogyasztói felhasználás után újrafeldolgozott gipsz nagyobb százalékos arányának megfelelően.

VAGY

A gyártó visszavételi rendszeréből komposztáló üzembe irányított, cementgyártáshoz felhasznált vagy a hulladéklerakóba kerülő hulladéktól más, ezzel egyenértékű, jóváhagyott módszerrel elkülönített, a fogyasztói felhasználás után újrafeldolgozott gipsz nagyobb százalékos arányának megfelelően.

Ellenőrzés: Megfelelő bizonyítékot kell szolgáltatni arra, hogy ez a követelmény teljesül. Ez történhet például olyan dokumentáció benyújtásával, amely bizonyítja az újrafeldolgozott anyag felhasználását.

2. A gipszkarton lemezek gyártásához használt papír olyan erdőből származó fából, farostból vagy fatörmelékből készült, amelyet igazoltan a fenntartható erdőgazdálkodás biztosítását szolgáló elvek és intézkedések alkalmazásával kezelnek, azzal a feltétellel, hogy ezek a követelmények jellemzőek a termékre és annak tekintetében jelentőséggel bírnak.

Európában ezeknek az elveknek és intézkedéseknek legalább a fenntartható erdőgazdálkodásról szóló páneurópai operatív iránymutatásban szereplő elveknek és intézkedéseknek kell megfelelniük, amelyeket az európai erdők védelmével foglalkozó lisszaboni miniszteri konferencia (1998. június 2–4.) is elfogadott. Európán kívül legalább az UNCED által elfogadott erdészeti elvek (Rio de Janeiro, 1992. június) és adott esetben a megfelelő nemzetközi és regionális kezdeményezések (ITTO, Montreali Folyamat, Tarapotói Folyamat, UNEP/FAO Afrikai Szárazövezet-kezdeményezés) alapján elfogadott, a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó követelményeknek vagy iránymutatásoknak kell megfelelni.

Ellenőrzés: A fakitermelés fenntarthatósága az alkalmazott nyomonkövetési rendszer felhasználásával is bizonyítható. Ezek az önkéntes rendszerek harmadik személy által tanúsítottak is lehetnek, ami általában az ISO 9000 és/vagy az ISO 14000 szerinti, illetve az EMAS irányítási rendszerek keretében valósul meg. A farost felügyeleti lánc tekintetében való megfelelésre az FSC vagy a PEFC tanúsítványa, illetve más, ezekkel egyenértékű igazolás is elfogadható.

A SZERZŐDÉS TELJESÍTÉSÉRE VONATKOZÓ KIKÖTÉSEK

1. Tájékoztatást kell nyújtani arról, hogy melyek azok a falpanelre felvitt bevonóanyagok, például festéktípusok, amelyek nem gátolják a gipszkarton lemez újrafeldolgozását vagy a hulladéklerakóba kerülő hulladéktól való elkülönítését élettartamának végén.

Ellenőrzés: Az I. típusú ökcímkével ellátott és a felsorolt követelményeket teljesítő termékeket megfelelőnek kell tekinteni. Más megfelelő bizonyíték is elfogadható.

2. A termékhez mellékelve, annak csomagolásán vagy a címkéken fel kell tüntetni azokat a felhasználóknak szóló, helytálló és megfelelő információkat, amelyek ismertetik a kezelés módját, a beépítési eljárásokat, a felületkezelést, valamint az

újrafeldolgozási és/vagy ártalmatlanítási módszereket.

Ellenőrzés: E követelmények teljesítésének igazolása érdekében be kell mutatni a címkéket, a csomagolást és az értékesítés helyén nyújtott információkat. Más megfelelő bizonyíték is elfogadható.

- 3.** Az ajánlattevőnek igazolnia kell, hogy a falpanelt beépítő vállalkozó olyan hatékony szakmai szabályokat és eljárásokat alkalmaz, amelyek biztosítják a beépítés során keletkező hulladék (a maradék, a méretre vágáskor keletkező anyagvesztés, a sérült lemezek stb.) megfelelő, fenntartható kezelését, például hasznosítás vagy újrafeldolgozás útján, vagy lehetőség szerint megfelelő hulladékgyűjtési rendszeren keresztül elkülöníti a hulladéklerakókba kerülő hulladékoktól.

Ellenőrzés: A lehetséges bizonyítékok körébe tartozhatnak az EMAS és az ISO 14001 szerinti tanúsítványok, vagy ezekkel egyenértékű igazolások, amelyeket a közösségi jognak vagy a környezetgazdálkodási normák alapján történő tanúsításra vonatkozó közösségi vagy nemzetközi szabványoknak eleget tevő szervek állítanak ki. Más megfelelő bizonyíték is elfogadható.

3.2. Magyarázatok

Az ajánlatkérőnek figyelembe kell vennie a helyi körülményeket, és értékelnie kell, hogy szükség van-e különleges tulajdonságokkal, például fokozott nedvességállósággal rendelkező lemezekre.

A gipszkarton lemez előállítási módjának meg kell felelnie azoknak az európai, nemzeti, regionális előírásoknak és szabványoknak, amelyek a gyártási eljárás során a levegőbe kibocsátott anyagok, különösen a por és a kén-dioxid mennyiségét, illetve a vízbe kibocsátott anyagok, többek között a lebegő szilárd anyagok mennyiségét, valamint a kémiai oxigénigényt szabályozzák.

Az ajánlatkérő a szerződés teljesítésére vonatkozóan megkövetelheti annak biztosítását, hogy a gipszkarton hulladék (a maradékok, illetve az időjárási viszonyok, helytelen tárolás stb. miatt megsérült lemezek) mennyisége a lehető legalacsonyabb legyen.

Odaítélési szempontok

Az ajánlatkérőknek a hirdetményben és az ajánlattételi dokumentációban kell feltüntetniük azt, hogy az egyes odaítélési szempontok teljesítése hány többletpontot eredményez. A környezeti odaítélési szempontoknak összességükben legalább a teljes pontszám 10–15%-át kell képviselniük.

Csomagolás

A csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló, 1994. december 20-i 94/62/EK irányelv 3. cikkében szereplő fogalom meghatározás szerint a csomagolás:

Valamennyi olyan, bármilyen tulajdonságú anyagból készült termék, amelyet áruk befogadására, megóvására, kezelésére, szállítására és bemutatására használnak, a nyersanyagoktól a feldolgozott cikkekig, a termelőtől a felhasználóig vagy a fogyasztóig. Az ugyanilyen célra használt, egyutas cikket ugyancsak csomagolásnak kell tekinteni.

A termék csomagolásának környezetvédelmi szempontból való értékelése számos változótól, többek között a termék élettartamától és a csomagolóanyagától is függ. Rövid élettartamú termékek esetében például a csomagolás feltehetőleg fontosabb, mint a hosszú élettartamú termékek esetében. Hasonló módon a csomagolás a teljes életciklus figyelembevételével valószínűleg az energiát használó termékek esetében is kevésbé fog jelentős szerepet játszani.

Amennyiben az ajánlatkérő megítélése szerint a csomagolás fontos kérdés, akkor tájékoztatást kérhet a potenciális szállítóktól annak megerősítése céljából, hogy a kiválasztott csomagolás esetében figyelembe vették-e annak környezetre gyakorolt hatásait, és megfelelnek-e az ajánlatkérő által alkalmazott szakmai elveknek.

4. Fa alapanyagú falpanelekre vonatkozó GPP-követelmények

4.1. Fa alapanyagú falpanelekre vonatkozó alapvető GPP-követelmények

TÁRGY
Környezetbarát falpanelek vásárlása.

MŰSZAKI ELŐÍRÁSOK
<p>1. A felhasznált primer faanyagnak jogszerű forrásból kell származnia.</p> <p>Ellenőrzés: A faanyag, illetve a farost jogszerű eredete az alkalmazott, felügyeleti láncon alapuló nyomonkövetési rendszerrel is igazolható. Ezek az önkéntesen alkalmazott rendszerek harmadik fél által tanúsítottak is lehetnek, ami általában az ISO 9000 és/vagy az ISO 14000 szerinti, illetve az EMAS irányítási rendszerek keretében valósul meg.</p> <p>A faanyag, illetve a farost felügyeleti lánc tekintetében való megfelelésre az FSC^[2] vagy a PEFC^[3] tanúsítványa, illetve más, ezekkel egyenértékű igazolás is elfogadható. Ha a faanyag/farost olyan országból származik, amely önkéntes partnerségi megállapodást kötött az EU-val, a jogszerűség a FLEGT-engedéllyel^[4] igazolható. További igazolásként elfogadható még a helyálló és érvényes CITES-tanúsítvány, illetve más ezzel egyenértékű ellenőrizhető eszköz, például a kellő gondosság elvén alapuló rendszer alkalmazása. A tanúsítvánnyal nem rendelkező nyersanyag tekintetében az ajánlattevőknek kell megadniuk a faanyag, illetve farost típusát (fajok), mennyiségét és eredetét, az azok jogszerűségére vonatkozó nyilatkozattal együtt. A faanyag, illetve a farost ekként a teljes termelési láncon át nyomon követhető, az erdőtől a végterméig.</p>
<p>2. A formaldehidet tartalmazó kötőanyagot alkalmazó falemezek az EN 13986 szabványnak megfelelően nem léphetik túl a formaldehidre vonatkozó E1-szabványban meghatározott kibocsátási korlátot, amelynek értéke levegőben 0,13 mg/m³ (vagy 0,1 ppm). Ide tartoznak a bevonattal ellátott lemezek és az előzetes bevonat is.¹</p> <p>Ellenőrzés: Az ajánlattevőknek megfelelő bizonyítékot kell szolgáltatnia arra, hogy ez a követelmény teljesül, például független laboratóriumi vizsgálatról készült jelentés</p>

^[2] FSC (Erdőgondnoksági Tanács): <http://www.fsc.org/en>

^[3] PEFC (Erdőtanúsítási Rendszereket Jövőhagyó Program): <http://www.pefc.org/internet/html>

^[4] Az EU 2003-ban fogadta el az erdészeti tárgyú jogszabályok végrehajtására, a kereskedelemre irányuló ún. FLEGT cselekvési tervet. A cselekvési tervben számos intézkedés szerepel a fejlődő országokban folytatott illegális fakitermelés ellen. A terv meghatároz egy faanyag-engedélyezési rendszert az importált fatermékek jogszerűségének garantálása céljából. Az engedély megszerzéséhez a faanyag-előállító országoknak és az EU-nak önkéntes partnerségi megállapodást (VPA-t) kell kötnie. A gyártás jogszerűsége vonatkozásában a VPA-országokban jogszerűen előállított fatermékek kapnak engedélyt; bővebb információk a következő internet címen találhatóak: <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>

¹ Az EN 13986 szabvány az építési célú, fa alapanyagú lemezek CE jelölésével foglalkozik. Az E1 osztályba tartozó formaldehid vizsgálati követelményei a szabvány B mellékletében találhatóak. Az E1 osztálynak megfelelően a fedőréteg nélküli forgácslemez, a forgácselrendezésű lemez és a közepes sűrűségű farostlemez esetén 100 g abszolút száraz lemez legfeljebb 8 mg formaldehidet tartalmazhat az EN 120 vizsgálati módszert alkalmazva. Minden egyéb típusú lemez pedig legfeljebb 3,5 mg/m²h formaldehidet tartalmazhat az EN 717-2 vizsgálati módszert alkalmazva.

vagy más megfelelő bizonyíték is elfogadható.

ODAITÉLÉSI SZEMPONTOK

A következők szerint többletpontok járnak:

1. Az újrafeldolgozott vagy újrahasznált faanyag arányában (százalékban kifejezve). Minél nagyobb a százalékos érték, annál több pont jár.

Ellenőrzés: Az ajánlattevőnek aláírt nyilatkozatot kell adnia arról, hogy termékei a fenti követelményt milyen mértékben képesek teljesíteni. Más megfelelő bizonyíték is elfogadható.

2. A végtermék olyan erdőből származó fából, farostból vagy fatörmelékből készült, amelyet igazoltan a fenntartható erdőgazdálkodás biztosítását szolgáló elvek és intézkedések alkalmazásával kezelnek, azzal a feltétellel, hogy ezek a követelmények jellemzőek a termékre és annak tekintetében jelentőséggel bírnak.

Európában ezeknek az elveknek és intézkedéseknek legalább a fenntartható erdőgazdálkodásról szóló páneurópai operatív iránymutatásban szereplő elveknek és intézkedéseknek kell megfelelniük, amelyeket az európai erdők védelmével foglalkozó lisszaboni miniszteri konferencia (1998. június 2–4.) is elfogadott. Európán kívül legalább az UNCED által elfogadott erdészeti elvek (Rio de Janeiro, 1992. június) és adott esetben a megfelelő nemzetközi és regionális kezdeményezések (ITTO, Montreali Folyamat, Tarapotói Folyamat, UNEP/FAO Afrikai Szárazövezet-kezdeményezés) alapján elfogadott, a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó követelményeknek vagy iránymutatásoknak kell megfelelni.

Ellenőrzés: A fakitermelés fenntarthatósága az alkalmazott nyomonkövetési rendszer felhasználásával is bizonyítható. Ezek az önkéntes rendszerek harmadik személy által tanúsítottak is lehetnek, ami általában az ISO 9000 és/vagy az ISO 14000 szerinti, illetve az EMAS irányítási rendszerek keretében valósul meg. A farost felügyeleti lánc tekintetében való megfelelésre az FSC vagy a PEFC tanúsítványa, illetve más, ezekkel egyenértékű igazolás is elfogadható.

A SZERZŐDÉS TELJESÍTÉSÉRE VONATKOZÓ KIKÖTÉSEK

1. Tájékoztatást kell nyújtani arról, hogy melyek azok a falpanelre felvitt bevonóanyagok, például festéktípusok, amelyek nem gátolják a fa alapanyagú lemez újrafeldolgozását vagy a hulladéklerakóba kerülő hulladéktól való elkülönítését élettartamának végén.

Ellenőrzés: Az I. típusú ökocímkével ellátott és a felsorolt követelményeket teljesítő termékeket megfelelőnek kell tekinteni. Más megfelelő bizonyíték is elfogadható.

2. A termékhez mellékelve, annak csomagolásán vagy a címkéken fel kell tüntetni azokat a felhasználóknak szóló, helytálló és megfelelő információkat, amelyek ismertetik a kezelés módját, a beépítési eljárásokat, a felületkezelést, valamint az újrafeldolgozási és/vagy ártalmatlanítási módszereket.

Ellenőrzés: E követelmények teljesítésének igazolása érdekében be kell mutatni a címkéket, a csomagolást és az értékesítés helyén nyújtott információkat. Más megfelelő bizonyíték is elfogadható.

3. Az ajánlattevőnek igazolnia kell, hogy a falpanelt beépítő vállalkozó olyan hatékony szakmai szabályokat és eljárásokat alkalmaz, amelyek biztosítják a beépítés során

keletkező hulladék fenntartható kezelését, például újrafeldolgozás útján, illetve lehetőség szerint a hulladéklerakóba kerülő egyéb hulladéktól való elkülönítéssel.

Ellenőrzés: A lehetséges bizonyítékok körébe tartozhatnak az EMAS és az ISO 14001 szerinti tanúsítványok, vagy ezekkel egyenértékű igazolások, amelyeket a közösségi jognak vagy a környezetgazdálkodási normák alapján történő tanúsításra vonatkozó közösségi vagy nemzetközi szabványoknak eleget tevő szervek állítanak ki. Más megfelelő bizonyíték is elfogadható.

4.2. Fa alapanyagú falpanelekre vonatkozó átfogó GPP-követelmények

TÁRGY

Környezetbarát falpanelek vásárlása.

MŰSZAKI ELŐÍRÁSOK

1. A felhasznált primer faanyagnak jogszerű forrásból kell származnia.

Ellenőrzés: A faanyag, illetve a farost jogszerű eredete az alkalmazott, felügyeleti láncon alapuló nyomkövetési rendszerrel is igazolható. Ezek az önkéntesen alkalmazott rendszerek harmadik fél által tanúsítottak is lehetnek, ami általában az ISO 9000 és/vagy az ISO 14000 szerinti, illetve az EMAS irányítási rendszerek keretében valósul meg.

A faanyag, illetve a farost felügyeleti lánc tekintetében való megfelelésre az FSC^[2] vagy a PEFC^[3] tanúsítványa, illetve más, ezekkel egyenértékű igazolás is elfogadható. Ha a faanyag/farost olyan országból származik, amely önkéntes partnerségi megállapodást kötött az EU-val, a jogszerűség a FLEGT-engedéllyel^[4] igazolható További igazolásként elfogadható még a helytálló és érvényes CITES-tanúsítvány, illetve más ezzel egyenértékű ellenőrizhető eszköz, például a kellő gondosság elvén alapuló rendszer alkalmazása. A tanúsítvánnyal nem rendelkező nyersanyag tekintetében az ajánlattevőknek kell megadniuk a faanyag, illetve farost típusát (fajok), mennyiségét és eredetét, az azok jogszerűségére vonatkozó nyilatkozattal együtt. A faanyag, illetve a farost ekként a teljes termelési láncon át nyomon követhető, az erdőtől a végtermékig.

2. A formaldehidet tartalmazó kötőanyagot alkalmazó falemezek az EN 13986 szabványnak megfelelően a formaldehidre vonatkozó E1-szabványban meghatározottnál jobb értékekkel kell rendelkezzenek. Ide tartoznak a bevonattal ellátott lemezek és az előzetes bevonat is.

^[2] FSC (Erdőgazdálkodási Tanács): <http://www.fsc.org/en>

^[3] PEFC (Erdőtanúsítási Rendszereket Jóváhagyó Program): <http://www.pefc.org/internet/html>

^[4] Az EU 2003-ban fogadta el az erdészeti tárgyú jogszabályok végrehajtására, a kormányzásra és a kereskedelemre irányuló ún. FLEGT cselekvési tervet. A cselekvési tervben számos intézkedés szerepel a fejlődő országokban folytatott illegális fakitermelés ellen. A terv meghatároz egy faanyag-engedélyezési rendszert az importált fatermékek jogszerűségének garantálása céljából. Az engedély megszerzéséhez a faanyag-előállító országoknak és az EU-nak önkéntes partnerségi megállapodást (VPA-t) kell kötnie. A gyártás jogszerűsége vonatkozásában a VPA-országokban jogszerűen előállított fatermékek kapnak engedélyt; bővebb információk a következő internetcímen találhatóak: <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>

<p>Ellenőrzés: Az ajánlattevőnek megfelelő bizonyítékot kell szolgáltatnia arra, hogy ez a követelmény teljesül, például független laboratóriumi vizsgálatról készült jelentés vagy más megfelelő bizonyíték is elfogadható.</p>
<p>3. A rétegelt lemezekhez vagy laminált falapokhoz használt enyvek szabadformaldehid-tartalma nem haladhatja meg a 0,5 tömegszázalékot (m/m).</p> <p>Ellenőrzés: Az I. típusú ökcómkével ellátott és a felsorolt követelményeket teljesítő termékeket megfelelőnek kell tekinteni. Más megfelelő bizonyíték, például független laboratóriumi vizsgálatról készült jelentés is elfogadható.</p>
<p>4. A fenoltartalmú kötőanyagokat tartalmazó rétegelt falemezek esetén a fenolkoncentráció nem haladhatja meg a 14 µg/m³ értéket a vizsgálati helyiségben.</p> <p>Ellenőrzés: Az I. típusú ökcómkével ellátott és a felsorolt követelményeket teljesítő termékeket megfelelőnek kell tekinteni. Más megfelelő bizonyíték, például független laboratóriumi vizsgálatról készült jelentés is elfogadható.</p>
<p>5. A PMDI (polimer-metilén-difenil-diizocianát) -alapú kötőanyagokat tartalmazó rétegelt falemezek monomer MDI-kibocsátása nem haladhatja meg az 1 µg/m³ (kimutatható) értéket.</p> <p>Ellenőrzés: Az I. típusú ökcómkével ellátott és a felsorolt követelményeket teljesítő termékeket megfelelőnek kell tekinteni. Más megfelelő bizonyíték, például független laboratóriumi vizsgálatról készült jelentés is elfogadható.</p>
<p>6. A végtermék nem tartalmazhat olyan vegyi anyagokat, amelyek besorolása:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rákkeltő (R40, R45, R49) • mutagén (R46, R68) • a reproduktív szervrendszerre káros vagy mérgező (R60, R61, R62, R63) • mérgező (R23, R24, R25, R26, R27, R28). <p>A 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról szóló 1272/2008/EK rendelet a fenti R-mondatokhoz az alább felsorolt H-mondatokat fűzi. Rendeltetésszerű használat során a kész ablakból nem szabadul fel vagy oldódik ki olyan anyag vagy készítmény, amelyre a következő H-mondatok valamelyike vonatkozik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rákkeltő (rákkeltő 1.A, 1.B és 2. kategóriájú anyagok: H350, H350i, H351) • mutagén, és örökölhető genetikai károsodást okozhat (mutagén 1.B és 2. kategóriájú anyagok: H340 és H341) • a reproduktív szervrendszerre káros (reprodukciós toxicitást mutató 1.A, 1.B és 2. kategóriájú anyagok: H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd és H360Df) • mérgező (akut toxicitást mutató 1., 2. és 3. kategóriájú anyagok: H330, H331, H311, H301, H310, H300; a vízi környezetben krónikus toxicitást mutató 2. kategóriájú anyagok: H412) <p>Mindazonáltal a formaldehid-tartalom az EN 13986 szabványnak megfelelően nem lépheti túl a formaldehidre vonatkozó E1-szabványban meghatározott kibocsátási korlátot, amelynek értéke levegőben 0,065 mg/m³ (vagy 0,05 ppm). Amennyiben a lemez pMDI-t tartalmaz, akkor a monomer MDI-kibocsátás nem haladhatja meg az 1 µg/m³ (kimutatható) értéket.</p> <p>Ellenőrzés: Az I. típusú ökcómkével ellátott és a felsorolt követelményeket teljesítő</p>

termékeket megfelelőnek kell tekinteni. Más megfelelő bizonyíték, például független laboratóriumi vizsgálatról készült jelentés vagy anyagbiztonsági adatlap is elfogadható.

ODAITÉLÉSI SZEMPONTOK

A következők szerint többletpontok járnak:

1. Az újrafeldolgozott vagy újrahasznált faanyag arányában (százalékban kifejezve). Minél nagyobb a százalékos érték, annál több pont jár.

Ellenőrzés: Az ajánlattevőnek aláírt nyilatkozatot kell adnia arról, hogy termékei a fenti követelményt milyen mértékben képesek teljesíteni. Más megfelelő bizonyíték is elfogadható.

2. A végtermék olyan erdőből származó fából, farostból vagy fatörmeléből készült, amelyet igazoltan a fenntartható erdőgazdálkodás biztosítását szolgáló elvek és intézkedések alkalmazásával kezelnek, azzal a feltétellel, hogy ezek a követelmények jellemzőek a termékre és annak tekintetében jelentőséggel bírnak.

Európában ezeknek az elveknek és intézkedéseknek legalább a fenntartható erdőgazdálkodásról szóló páneurópai operatív iránymutatásban szereplő elveknek és intézkedéseknek kell megfelelniük, amelyeket az európai erdők védelmével foglalkozó lisszaboni miniszteri konferencia (1998. június 2–4.) is elfogadott. Európán kívül legalább az UNCED által elfogadott erdészeti elvek (Rio de Janeiro, 1992. június) és adott esetben a megfelelő nemzetközi és regionális kezdeményezések (ITTO, Montreali Folyamat, Tarapotói Folyamat, UNEP/FAO Afrikai Szárazövezet-kezdeményezés) alapján elfogadott, a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó követelményeknek vagy iránymutatásoknak kell megfelelni.

Ellenőrzés: A fakitermelés fenntarthatósága az alkalmazott nyomonkövetési rendszer felhasználásával is bizonyítható. Ezek az önkéntes rendszerek harmadik személy által tanúsítottak is lehetnek, ami általában az ISO 9000 és/vagy az ISO 14000 szerinti, illetve az EMAS irányítási rendszerek keretében valósul meg. A farost felügyeleti lánc tekintetében való megfelelésre az FSC vagy a PEFC tanúsítványa, illetve más, ezekkel egyenértékű igazolás is elfogadható.

A SZERZŐDÉS TELJESÍTÉSÉRE VONATKOZÓ KIKÖTÉSEK

1. Tájékoztatást kell nyújtani arról, hogy melyek azok a falpanelre felvitt bevonóanyagok, például festéktípusok, amelyek nem gátolják a fa alapanyagú lemez újrafeldolgozását vagy a hulladéklerakóba kerülő hulladéktól való elkülönítését élettartamának végén.

Ellenőrzés: Az I. típusú ökcímkével ellátott és a felsorolt követelményeket teljesítő termékeket megfelelőnek kell tekinteni. Más megfelelő bizonyíték is elfogadható.

2. A termékhez mellékelve, annak csomagolásán vagy a címkéken fel kell tüntetni azokat a felhasználóknak szóló helytálló és megfelelő információkat, amelyek ismertetik a kezelés módját, a beépítési eljárásokat, a felületkezelést, valamint az újrafeldolgozási és/vagy ártalmatlanítási módszereket.

Ellenőrzés: E követelmények teljesítésének igazolása érdekében be kell mutatni a címkéket, a csomagolást és az értékesítés helyén nyújtott információkat. Más

megfelelő bizonyíték is elfogadható.

3. Az ajánlattevőnek igazolnia kell, hogy a falpanelt beépítő vállalkozó olyan hatékony szakmai szabályokat és eljárásokat alkalmaz, amelyek biztosítják a beépítés során keletkező hulladék fenntartható kezelését, például újrafeldolgozás útján, vagy lehetőség szerint a hulladéklerakóba kerülő egyéb hulladéktól való elkülönítéssel.

Ellenőrzés: A lehetséges bizonyítékok körébe tartozhatnak az EMAS és az ISO 14001 szerinti tanúsítványok, vagy ezekkel egyenértékű igazolások, amelyeket a közösségi jognak vagy a környezetgazdálkodási normák alapján történő tanúsításra vonatkozó közösségi vagy nemzetközi szabványoknak eleget tevő szervek állítanak ki. Más megfelelő bizonyíték, például független laboratóriumi vizsgálatról készült jelentés is elfogadható.

4.3. Magyarázatok

Az ajánlatkérőnek figyelembe kell vennie a helyi körülményeket, és értékelnie kell, hogy szükség van-e különleges tulajdonságokkal, például fokozott nedvességállósággal rendelkező lemezekre.

A szobának, amelyben a lemezeket beszerelik, meg kell felelnie a beltéri levegőminőségre vonatkozó európai, nemzeti és regionális követelményeknek.

Az ajánlatkérő a szerződés teljesítésére vonatkozóan megkövetelheti annak biztosítását, hogy a gipszkarton hulladék (a maradékok, illetve az időjárási viszonyok, helytelen tárolás stb. miatt megsérült lemezek) mennyisége a lehető legalacsonyabb legyen.

Odaítélési szempontok

Az ajánlatkérőknek a hirdetésben és az ajánlattételi dokumentációban kell feltüntetniük azt, hogy az egyes odaítélési szempontok teljesítése hány többletpontot eredményez. A környezeti odaítélési szempontoknak összességükben legalább a teljes pontszám 10–15%-át kell képviselniük.

Csomagolás

A csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló, 1994. december 20-i 94/62/EK irányelv 3. cikkében szereplő fogalommeghatározás szerint a csomagolás:

Valamennyi olyan, bármilyen tulajdonságú anyagból készült termék, amelyet áruk befogadására, megóvására, kezelésére, szállítására és bemutatására használnak, a nyersanyagoktól a feldolgozott cikkekig, a termelőtől a felhasználóig vagy a fogyasztóig. Az ugyanilyen célra használt, egyutas cikkeket ugyancsak csomagolásnak kell tekinteni.

A termék csomagolásának környezetvédelmi szempontból való értékelése számos változótól, többek között a termék élettartamától és a csomagolóanyagtól is függ. Rövid élettartamú termékek esetében például a csomagolás feltehetőleg fontosabb, mint a hosszú élettartamú termékek esetében. Hasonló módon a csomagolás a teljes életciklus figyelembevételével valószínűleg az energiát használó termékek esetében is kevésbé fog jelentős szerepet játszani.

Amennyiben az ajánlatkérő megítélése szerint a csomagolás fontos kérdés, akkor tájékoztatást kérhet a potenciális szállítóktól annak megerősítése céljából, hogy a kiválasztott csomagolás esetében figyelembe vették-e annak környezetre gyakorolt hatásait, és megfelelnek-e az ajánlatkérő által alkalmazott szakmai elveknek.

5. Költségszempontok

A belső falak alapvető elemei a legtöbb épületnek, főleg a lakóépületeknek vagy a munkahelyeknek. A falpaneleket jellemzően nagy mennyiségben elérhető, csekély értékű terméknek tartották, amelyek esetében az alapanyagokhoz társított alacsony érték jelentős károkhoz, pazarláshoz, és ebből kifolyólag a szükségesnél nagyobb mennyiség rendeléséhez vezetett.

A lemeztípusok előállításához szükséges nyersanyagok általában olcsók, de a termékek áraira kihatással lesznek a növekvő energiaköltségek, valamint a fa esetében a nyersanyagért folytatott verseny.

Mivel az energiaszektor egyik ártalmatlanítandó mellékterméke, a füstgázok kéntelenítéséhez használt olcsóbb gipsz rendelkezésre áll, így annak ára továbbra is biztosan a jelenlegi alacsony szinten marad. A három legfontosabb európai gipszkartongyártó mindegyike füstgázok kéntelenítéséhez használt gipszet alkalmaz a gyártási eljárás során², de a versenyszabályok miatt a fogyasztás mértéke nem nyilvános.

A műszaki háttérjelentés 4.1.1. szakaszában leírtaknak megfelelően a füstgázok kéntelenítéséhez használt gipsz alkalmazása bevett gyakorlatot jelent a gipsztermékek előállításában. A gipsz származási helyei, és ennek megfelelően az egyes termékek környezetvédelmi jellemzői között nem tesznek különbséget, ugyanakkor utalást tesznek az újrafeldolgozott gipszre, amely gyakran füstgázok kéntelenítéséhez használt gipszet jelent. Jelenleg ezért nem lehet különbséget tenni azon gipszkarton termékek árai között, amelyek újrafeldolgozottanyag-tartalmuk miatt esetlegesen jobb környezeti jellemzőkkel rendelkeznek. A füstgázok kéntelenítéséhez használt gipsz a fent említetteknek megfelelően magas tisztaságú, így elegyíthető olyan alacsonyabb tisztaságú természetes gipsszel, amelyet máskülönben nem lehetne felhasználni.

A fa alapanyagú lemezek elsődleges nyersanyagforrása a kisméretű erdőgazdaságokból származó farönk (amely faanyagként való felhasználásra túlságosan kis méretű), a fűrészáru és a fogyasztói, illetve ipari használatból visszakерült fa.³ A nyersanyagköltségeket befolyásolják a faanyag iránti keresletnek az európai és a világpiacra tapasztalható ingadozásai, emellett gyakran kihat rá az építőipari és a szélsőséges időjárás miatt kialakuló faanyagigény is. A primer faanyagok az energiatermelés terén növekvő népszerűsége kihatással van a falpanelt előállító iparágra is, mivel veszélyeztetheti a faanyagellátást és növelheti a költségeket.

Amennyiben az épületben nem lehet az iparági szabványnak megfelelő méretű lemezeket felhasználni, akkor külön rendelés keretében lehetőség van egyedi méretű lemezek beszerzésére. Ez várhatóan a hagyományos szolgáltatásnál költségesebb, a minimálisan rendelhető mennyiség pedig számottevő lehet.

A lemezek élettartamuk során a szoba használatából kifolyólag elkopnak és elhasználódnak, ezért előfordulhat, hogy időnként újra kell őket burkolni. Az épület felújításakor a burkolást mindkét paneltípus esetében elsősorban gipszvakolat vagy strapabíró tapéta fedőréteggént való alkalmazásával lehet megvalósítani, így elkerülhető a belső falak vagy a teljes panelek cseréje.

Az ártalmatlanítási szakasz esetén az Unió-szerte fokozódó hulladéklerakási költségek és korlátozások mind beépítéskor, mind az élettartam lejártakor megnövelhetik az ártalmatlanítás költségeit. Ezek a megnövekedett költségek feltehetőleg az épületek végfelhasználóira hárulnának a szerződésbe foglalt teljes építési költségek részeként ahelyett, hogy az építőipari cégek viselnék azokat.

² Az ásványi hulladékok, erőforrások és feldolgozási technológiák jellemzése – Integrált hulladékgazdálkodás az építőanyag-gyártásban, WRT 177 / WR0115, Esettanulmány: Füstgázok kéntelenítéséhez használt gipsz a gipszkartongyártásban, Dr Andrew M Dunster BRE, http://www.smartwaste.co.uk/filelibrary/Plasterboard_FGD_gypsum.pdf

³ A falemezgyártó iparral foglalkozó összpárti parlamenti csoport, Egyesült Királyság, <http://www.appgwoodpanelindustry.org/>

6. Vonatkozó európai uniós jogi aktusok és információforrások

6.1. Európai uniós jogi aktusok

- A Tanács 89/106/EGK irányelve (1988. december 21.) az építési termékekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31989L0106:HU:HTML>
- A Tanács 93/68/EGK irányelve egyes irányelvek, többek között a 89/106/EGK irányelv (építési termékek) módosításáról.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31993L0068:HU:HTML>
- A Tanács 1999/31/EK irányelve a hulladékminimalizálásról, a hulladék újrafeldolgozásáról és újrahasznosításáról.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31999L0031:HU:HTML>
- A Tanács 2003/87/EK irányelve az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei kereskedelmi rendszerének létrehozásáról
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:275:0032:0046:en:PDF>
http://ec.europa.eu/environment/climat/emission/pdf/ets_revision_proposal.pdf
- 1907/2006/EK rendelet vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról („REACH-rendelet”).
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:396:0001:0849:HU:PDF>
- 2006/21/EK irányelv az ásványinyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:102:0015:0033:HU:PDF>
- 67/548/EGK irányelv a veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31967L0548:HU:HTML>
 - 1272/2008/EK rendelet (2008. december 16.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról („osztályozási rendelet”)
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:353:0001:1355:HU:PDF>
- A Tanács 94/62/EK irányelve a csomagolás és a csomagolási hulladék csökkentéséről.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31994L0062:HU:HTML>
- A Bizottság 97/129/EK határozata (1997. január 28.) a csomagolóanyagok azonosítási rendszerének a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv értelmében történő meghatározásáról.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31997D0129:HU:HTML>
- A csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelv módosításáról szóló 2004/12/EK irányelv.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:047:0026:0031:EN:PDF>
- 2008/98/EK keretirányelv a hulladékokról
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:312:0003:0030:HU:PDF>

- 2010/30/EU irányelv az energiával kapcsolatos termékek energia- és egyéb erőforrás-fogyasztásának címkézéssel és szabványos termékismertetővel történő jelöléséről.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:153:0001:0012:HU:PDF>
- 2010/31/EU irányelv az épületek energiahatékonyságáról.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:153:0013:0035:HU:PDF>

6.2. Ökocímkék és egyéb követelményforrások

- Német Kék Angyal
http://www.blauer-engel.de/en/blauer_engel/index.php
- Északi Hattyú
Lemezek az építő-, a dekorációs és a bútortipar számára, 4.3. verzió, 2003. március 19–2010. március 31. <http://www.svanen.nu/>
- The New Zealand Ecolabelling Trust (Új-Zélandi Ökocímke Szövetség)
<http://www.enviro-choice.org.nz/specifications/EC-19-07GypsumPlasterboardProducts.pdf>
- Good Environmental Choice (Környezetvédelemileg Indokolt Választás), Ausztrália
<http://www.aela.org.au/ProductsRegister.htm>
- Environmental Choice (Környezettudatos Választás), Kanada
A hitelesítési követelményeket tartalmazó CCD-020 dokumentáció, gipszkarton lapok
- Japán ökojelölés, 123. és 111. termékkategória.
www.ecomark.jp/english
- WRAP gipszkarton-program
<http://www.wrap.org.uk/construction/plasterboard/index.html>
- Nemzetközi Szabványügyi Szervezet
Hivatkozási szám: 1131
<http://www.iso.org/>
- Európai Szabványügyi Bizottság
www.cen.eu/cenorm/homepage.htm